

המאגר הלאומי לשיעורי חינוך

יחידת לימוד מקוונת בנושא:
"מקושי להזדמנות"
מומלץ לכיתות: י' - י"ב

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תכניות הכשרה והשתלמויות

צירים: מעורבות, שותפות ואחריות לקראת בגרות בעולם משתנה הכיתה כקבוצה חברתית

"מקושי להזדמנות"

יחידה מומלצת לכיתות י'- י"ב

"ההתמודדות מובילה לשאלות קשות, למה ולמה? התהיות הובילו אותי להגשים חלום וללמוד איך לצמוח מתוך המשבר. יד הגורל מכה בכולנו ומה שנותר לנו היא הברירה – איך אנחנו בוחרים לקום ואילו צלילים אנחנו בוחרים להשמיע בעולמנו". (רונה רמון)

משרד החינוך

תיק תכניות לימודים – יחידת הוראה מקוונת

שיעור 3

שיעור 2

שיעור 1

מבוא למורה

השיעור הינו חיבור של שלושה צירים:

- מעורבות, שותפות ואחריות
- לקראת בגרות בעולם משתנה
- הכיתה כקבוצה חברתית

נושא היחידה: מקושי להזדמנות יחידת שיעור חינוך לכיתות י'-י"ב

ערכים

- אהבת הדעת וחדוות הלמידה
- כבוד האדם והמשפחה
- צדק חברתי וערכות הדדית

מיומנויות

קוגניטיבי: אוריינות שפתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגיטלית
תוך אישי: מודעות עצמית, הכוונה עצמית
בין אישי: מודעות חברתית, התנהלות חברתית, אוריינות גלובלית

ידע

יחידת הלימוד כוללת שלושה שיעורים ועוסקת בהתמודדות עם "מציאות הקורונה" תוך שימת דגש על **הפיכת קושי להזדמנות**. השיעורים נשענים על דמותו של **ג'ק מא** ובאופן התנהלותו בעת מגפה עולמית. השיעורים מובילים את התלמידים דרך שלושה מעגלים מבוססי מיזמים – אישי, כיתתי וכלל חברתי.

שיעור 1 – לתפוס את ההזדמנות!

שיעור 2 – הכיתה משנה מציאות

שיעור 3 – ערכות הדדית בימי קורונה

פרקטיקות

1. בניית תוכנית אישית, מתן תפקיד לכל תלמיד
2. יצירת הזדמנויות לתלמידים לשיתוף במשאלות ובחלומות
3. יצירת קשר מורה-תלמיד/ה בלמידה מרחוק
4. מיזם חברתי בלמידה היברידית
5. הבניית ידע בסביבה דיגיטלית
6. חיזוק תחושת החוסן, אמפתיה לזולת
7. חיזוק תחושת המסוגלות ואמונה ביכולת בקרב תלמידים
8. למידה מאי-הצלחות ככלי מעצים למידה

* מומלץ להוריד את הקובץ למחשב

פרקטיקות

ערכים

מיומנויות

שיעור מקוון מס' 1

לתפוס את ההזדמנות!

פתיח

המציאות שלנו השתנתה, מגפת הקורונה מכתיבה סדר יום, תנאים והתנהלות שונה. עבור חלק מהאנשים מציאות זו מהווה מכשול לשגרת חייהם ולשאיפותיהם לעתיד. בשיעור זה נברר כיצד ניתן להפוך את הקושי להזדמנות, כיצד ניתן לקחת את האתגר הלא רגיל הזה ולהפוך אותו להצלחה.

שאלה לכולם/ן:

מי יכול/ה לשתף בקושי אותו הוא חווה בימים אלה בעקבות המציאות שנכפתה עלינו?

ג'ק מא, מייסד חברת הסחר האלקטרוני, עליבאבא, הוא יזם ומיליארדר סיני. הסרטון הבא מציג מעט מן הקשיים אשר חווה בצעירותו. חשבו על הקשיים והכישלונות המוצגים בסרטון.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלות לדיון:

מניין לדעתכם/ן שאב ג'ק מא כוחות להמשיך במציאות המתגרת אותה חווה?
מי יכול/ה לשתף בסיפור על הצלחה אישית מתוך כישלון?

שיעור מקוון מס' 1

לתפוס את ההזדמנות!

"...יום-צָרָה וְתוֹכָחָה וּנְאָצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי בָאוּ בָנִים עַד-מִשְׁבֵּר וְכַח אֵין לְלָדָה" (מלכים ב', י"ט, פס' ג').
פירוש המילה "**משבר**" הוא מושב היולדת בעת הלידה. משבר הוא מקום שנולדים מתוכו.
מטרת שיעור זה היא להעניק לכם/ן הזדמנות לפרוץ קדימה ולהוליד משהו חדש מתוך המשבר.
השיעור הוא הזדמנות, ההגשמה היא עליכם/ן.

מהלך הפעילות

1. קחו דקה ודמיינו את סוף השנה, דמיינו את השנים הבאות. מה חלמתם ללמוד? איזו שפה רציתם לדבר? על איזה כלי רציתם לנגן? עכשיו כל שנותר – להפוך את החלום למציאות.
2. באינטרנט קיים מידע רב, היכולת להיעזר בידע בצורה מושכלת משנה חיים. נציג **שלושה משאבים** מתוך עולם ידע רחב ועשיר המחכה למי שרוצה לתפוס את ההזדמנות. לאחר הצגת המשאבים **כל תלמיד ותלמידה ייכנסו בעצמם לאתרים אלה, יעברו בין האפשרויות הקיימות בהם ויבחרו לפחות פריט אחד ללמידה/הכשרה** בו הם יעמיקו בחודש הקרוב.
3. לאחר מכן כ"א ישתף במה הוא בחר להתנסות וללמוד ויגדיר יעד לסוף השנה.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

ההזדמנות היא שלכם/ן!

תפסו את ההזדמנות – היא בחינם!

יוטיוב ככלי למידה
לנגן, לצייר, להתעשר

הצעות לחיפוש יעיל

קורסי הכשרה,
לימוד שפות והעשרה

שירות התעסוקה הישראלי
איתק כדרך אקבזה

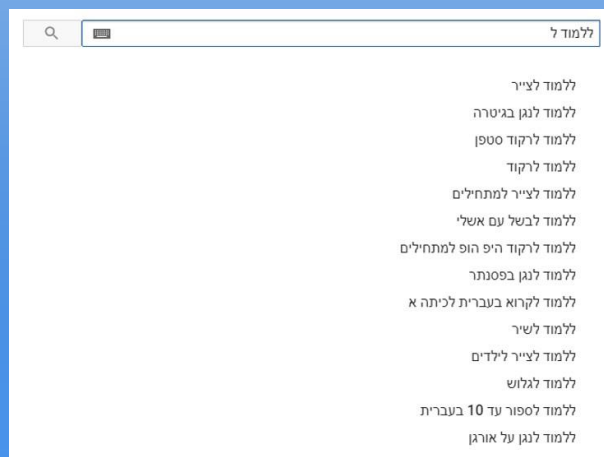
תפסו את ההזדמנות – היא בחינם!

1. כידוע ניתן לחפש ביוטיוב משהו ספציפי או משהו כללי.

לדוגמא: "איך לנגן את התקווה בפסנתר" או "לימוד ספרדית למתחילים" או אפילו "אוריגמי".

2. ניתן להתחיל משפט ויוטיוב יציע אפשרויות לפי המילים שכתבנו.

לדוגמא:

3. ניתן להקליד שמות של מוסדות, ארגונים ומיזמים ולצלול לתוך ההיצע שלהם. (מומלץ ללחוץ על

התוויות "סרטונים" ופלייליסטים"). לדוגמא: אוניברסיטת תל אביב, משרד התפוצות ו-929.

4. להוסיף למילות החיפוש צירופים שמעצימים את חווית הצפייה והלמידה. לדוגמא כאשר מוסיפים את

הצירוף "360" ניתנת אפשרות להזיז את המסך ב-360 מעלות. דוגמא – נאסא 360, ישראל 360

שיעור מקוון מס' 1

לתפוס את ההזדמנות!

סיכום הפעילות

מי מתנדב/ת לקרוא את הקטע הבא המספר על אייזק ניוטון ו"המגפה הגדולה"?

שאלה לדיון:

מה לדעתכם/ן נדרש מאתנו כדי לפרוץ דרך בתקופה כמו זו שאנו חווים כעת?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלה למחשבה:

כיצד ניתן לנצל את התקופה הזאת כדי לתרום לא רק לעצמנו?

אייזק ניוטון ו"המגפה הגדולה"

בשנת 1665 פרצה מגפת דבר בלונדון אשר כונתה "המגפה הגדולה". במגפה זו מתו כ-100,000 בני אדם. באותה תקופה אייזק ניוטון היה לקראת סיום התואר הראשון שלו. המגפה הובילה לסגירת אוניברסיטת קיימברידג' וניוטון עבר להתגורר בחווה.

תקופת הבידוד בחווה כונתה לימים "שנת הפלאים של ניוטון" בה פרץ דרך במתמטיקה, אופטיקה ואסטרונומיה והגיע לגילויים יוצאי דופן בשלושת הפרויקטים הגדולים של חייו: החשבון הדיפרנציאלי, מבנה האור ותורת הכבידה. "המגפה הגדולה" דחפה את ניוטון לשנות את פני המדע, לשנות את פני העולם.

שיעור מקוון מס' 2

הכיתה משנה מציאות

פתיח

1. למרות ואולי בגלל המגפה נוצרות הזדמנויות חדשות למי שמוכן לתפוס אותן.
בשיעור הקודם צפינו בכישלונות/הצלחות של ג'ק מא באופן אישי. עתה, נקרא את **הקטע הבא** המציג את ההתמודדות של עליבאבא, חברתו של ג'ק מא, עם מגפה עולמית.
2. אילו תובנות עלו לכם/ן מההתמודדות של ג'ק מא עם מגפת הסארס?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלה לדיון:

האם לדעתכם/ן לכיתה שלנו יש אפשרות "להיוולד מחדש" מתוך המציאות הנוכחית?

חברת עליבאבא ומגפת הסארס

בתחילת שנות ה-2000 "עליבאבא" הייתה חברה קטנה אשר עסקה בעיקר בסחר בין ספקים סינים למחלקות רכש של חברות מחוץ לסין. בשנת 2003 פרצה מגפת הסארס. בסין נסגרו חנויות, מפעלים ובתי ספר.

אחת מעובדות החברה נדבקה בסארס ואושפזה בבית החולים. כ-500 מעובדי החברה הונחו להיכנס לבידוד. תושבי העיר בה ישב מטה החברה האשימו את עליבאבא בהפצת המגפה וצרכנים מסביב לעולם החלו לבטל הזמנות מחשש שמוצרי החברה נגועים בסארס. החברה הייתה בסכנת קריסה.

ג'ק מא, מנכ"ל עליבאבא, הקים צוות חשיבה קטן אשר הסתגר בחדר ופיתח אתר מכירות בו עסקים משווקים ישירות לקהל הרחב ולא רק לחברות. נוסף על כך, העניק ג'ק מא לעובדיו סיוע פסיכולוגי ומידה רבה של מוטיבציה והשראה. יוזמה זו אשר נולדה בתוך הסגר, בלב משבר של מגפה גדולה, הפכה את עליבאבא לחברה אשר בשנים האחרונות שווה העפיל למעל 500 מיליארד דולר.

במגפת הסארס עליבאבא נולדה מחדש.

שיעור מקוון מס' 2

הכיתה משנה מציאות

מהלך הפעילות

1. **חלוקה לחדרים בזום** - נתחלק לצוותי חשיבה – צוותי משימה בדומה לאלה שיצר ג'ק מא ב"עליבאבא".
2. כל צוות ייצור מיזם **טובת הכיתה**. תכנון המיזם צריך להיות ניתן לביצוע תחת המגבלות הנוכחיות. בחדרים יש לכם/ן 15 דקות לכתוב יחד נושא בו יעסוק המיזם ולחלק תפקידים בין חברי הצוות. לאחר מכן תשתפו את הכיתה בכיוון עליו חשבתם/ן.
3. להמשך תכנון המיזם המשותף תוכלו להיפגש בצורה מקוונת ולהציג אותו במלואו לכיתה עוד שבועיים.

אפשרויות למיזמים: גיבוש כיתתי בימי קורונה, התנדבות כיתתית בימי קורונה, סיוע בלימודים, תכנון אירוע ליום שאחרי, הידוק קשר מורה – תלמיד, חיבור בין כיתות, תכנון המרחבים המשותפים בבית הספר ועוד.

לאחר החזרה מהחדרים

כל צוות ישתף את הכיוון עליו חשבו חברות וחברי הצוות.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שיעור מקוון מס' 2

הכיתה משנה מציאות

סיכום הפעילות

מי מתנדב/ת לקרוא את המשפט הבא?

יום אחד הקורונה תסתיים ואז נחשוב איפה אנחנו היינו בזמן המשבר הגדול הזה, מה עשינו ומה היינו יכולים לעשות למען עצמי, למען משפחתי, למען החברה.

שאלה

מה לדעתכם/ן נדרש מאתנו לעשות היום?

בשיעור הבא נחשוב יחד כיצד ניתן לסייע במעגלים רחבים יותר במציאות הנוכחית.
עתה, נחתום עם תרומתו של ג'ק מא בתקופה זו, כאן בארץ.

שאלות למחשבה:

- האם סיוע ותרומה במשבר הנוכחי זה רק ביכולתם של מיליארדרים ובעלי משאבים?
- כיצד ניתן להיות מעורבים ולסייע לחברה בימים אלה?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

ג'ק מא והסיוע בתקופת מגפת הקורונה

בתחילת משבר הקורונה תרם ג'ק מא למדינות רבות ובהן ישראל. התרומות כללו בין היתר ערכות בדיקה לקורונה, מיליוני מסכות וביגוד הגנה במאבק נגד התפשטות הנגיף. כמו כן, הפיקה והפיצה קרן הסיוע שלו חוברת הדרכה דיגיטלית, הכוללת מידע ועצות חיוניות לטיפול בנפגעי קורונה, מתוך ניסיונם האישי של צוותי הרפואה בבית החולים האוניברסיטאי Zhejiang University בסין, שהיה מהראשונים בעולם להתמודד עם הטיפול בנגיף.

שיעור מקוון מס' 3

ערבות הדדית בימי קורונה

פתיח

מי מתנדב/ת לקרוא את הקטע הבא?

כל אחד ואחת כאן יודעים מה מצבם. אנו יודעים כיצד אנחנו חווים את התקופה, את החזרה המזרה ללימודים ובוודאי את מה שאנחנו מרגישים. אך אנחנו לא יודעים מה חווה החבר שלידי ואנחנו בטח לא יודעים מה חווה אדם אחר פחות קרוב אלינו. נסו לחשוב על אנשים, בעלי משפחות אשר פוטרו מעבודתם, אנשים אשר השקיעו את כל חסכוניותיהם בפתיחת עסק חדש. חשבו על אוכלוסיות מבוגרות ובסיכון שמפחדות לצאת לסופר או לקנות תרופות. **בשיעור זה אנחנו נחשוב מה אנחנו יכולים לעשות למענם.**

אומת הסטארט-אפ: הצעירים שבחרים לעשות

נצפה יחד **בסרטון** המציג חבורת צעירים שהחליטו שהם עושים משהו למען אחרים בתקופה זו.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלות לדיון:

- מה לדעתכם/ן גרם לאותם צעירים להמשיך לעבוד לאחר שסיימו את יום העבודה שלהם?
- מה לדעתכם/ן מרגישים אותם אנשים שקיבלו את הסיוע בסרטון הזה?

שיעור מקוון מס' 3

ערבות הדדית בימי קורונה

מהלך הפעילות

1. כדי לדעת היכן מוטב להיות מעורבים, נבחן תחילה את המציאות בעזרת **מנטימטר**.
ניכנס ל-menti.com (**הסבר**) וכל אחד יכניס את הקוד שאתן וישיב על השאלה:
אילו בעיות לדעתכם/ קיימות היום בחברה שלנו במציאות הקורונה?
(כחלופה למנטימטר, ניתן לכתוב את התשובות בצ'אט של הזום).
2. **נתחלק לחדרים בזום** ולאור הבעיות שעלו, כל חדר יחשוב ויציע **מיזם בר ביצוע** נוכח המגבלות בו **הכיתה** יכולה להיות מעורבת ולתרום לאוכלוסיות מחוץ לבית הספר שלנו.
כל הצעה צריכה להשיב על השאלות הבאות: מה שם המיזם? למי הוא פונה? מה הוא תורם? מה נדרש? מהי חלוקת התפקידים? האם יש צורך בתקציב? כיצד הוא יושג?
3. עם החזרה מהחדרים כל חדר יציג את המיזם שלו ונערוך הצבעה כיתתית בצ'אט על המיזם הנבחר.
4. המיזם הנבחר הוא כיתתי וכולנו נתחלק לתפקידים השונים ונקבע יחד את לוח הזמנים.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלות לדיון:

- כיצד המיזם שלנו יכול להשפיע? יכול לשנות?
- אילו פעולות אנו צריכים לעשות כדי שהמיזם יצליח? כדי שהוא יהיה משמעותי?

שיעור מקוון מס' 3

ערבות הדדית בימי קורונה

סיכום השיעור

נקרא יחד את המשפט הבא:

בכל מפגש עם משבר יש אנשים המתמסרים לפחד, יש אנשים הנותרים אדישים ויש את אלה הבוחרים לקום ולעשות.
אז אילו אנשים אתם?

דיון בכיתה

- מה דעתכם/על המשפט הזה?
- האם אתם חלק מהקבוצות המתוארות בו? האם אתם בקבוצה אחרת?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלה למחשבה:

- עד כמה לדעתכם. המעורבות של החברה משמעותית בהתגברות על המשבר?

